

Runer frå utgravingane i Trondheim bygrunn 1971–94

Med eit tillegg av nyfunne innskrifter elles frå byen (N774–N894)
Av Jan Ragnar Hagland

(Manus til "Norges Innskrifter med de yngre Runer" (NlyR) bind 7)

KJØPMANNSGATA 20-26 (FOLKEBIBLIOTEKSTOMTA)

VIII. INNSKRIFTER UTAN SPRÅKLEG MEINING.

a. Lengre innskrifter

[**866**] N-38509. (Tidlegare omtala: Hagland 1990b: [42]; 1994: 259, 265; Hagland og Lorentzen 1997: 63, 71.)

Innskrifta står på eit flatt runekjevle, 159 mm langt, jamt over 22 mm breitt og 6 mm tjukt. Funnet vart gjort i 1976, felt FE, hovudfase 4. Det vil seia at funnkonteksten arkeologisk kan daterast til andre halvdel av 1000-talet. Det er runer på båe flatsidene av kjevlet. Innskrifta på side a er 115 mm lang (frå og med krysset før r. 1) og runene 18-20 mm høge. På side b er innskrifta 145 mm lang (til og med avsluttande kryss) og runene 18-20 mm også der.

Side a vert innleia med eit kryss som står i god avstand frå r. 1. R. 2 (**r**) har ganske skarpt vinkla open boge. Tilsvarande form har også r. 8, jamvel om den runa er rissa noko breiare. I ei innskrift som kan vera såpass gammal, kan det vera grunn til å påpeika særskilt at r. 3, kanskje r. 5, r. 6, 7, 10 11 og 12 er enkeltsidige. R. 5 har godt bevart stav og mogleg, men noko uviss kvist ned til venstre frå toppen. Mellom r. 5 og 6 og mellom r. 8 og 9 er det større avstand enn mellom runene elles på denne sida. Det kan likevel ikkje påvisast noko sikkert orddelingsmerke på denne sida, slik vi har det på side b. Nedre del av staven på r. 6 splittar seg opp, truleg på grunn av omattring. Bogen på r. 9 (**b**) er nokså nedsliten, men er likevel tydeleg nok.

På side b er r. 2 og 7 enkeltsidige. Frå og med r. 3 til og med r. 6 er det borte eit stykke av veden slik at toppen av runene er skadd. Det kan likevel ikkje vera tvil om lese måten av nokon av dei. Mellom r. 4 og 5 er det bevart ordskilje med eitt punkt. Det er plassert slik at det kan tenkjast at eitt har vorte borte på grunn av den nemnde skaden på kjevlet der. Jamvel om toppen av r. 6 er borte, er det altså liten tvil om at det er ein (nokså skarpt vinkla og open) **r**. Frå midten av staven og ned til venstre er mogleg at det har vore ein kvist. Slik gjenstanden er bevart, er dette likevel heller uvisst. Det kan såleis vera tale om binderune **ar** her. Mellom r. 8 og 9 er det eit topunkts ordskilje. Det kan vera eit argument for at ordskilje lenger framme opphavleg også har hatt to punkt. Toppen av r. 10 er også skadd og borte. Det er også nedre del av runa der skaden særleg

går ut over det som ser ut til å vera ein kvist. Teiknet ser ut til å ha hatt ein øvre boge. Nedre del av bogen går heilt innåt staven frå same punkt går det ut ein kvist ned til høgre. Ettersom denne er skadd i nedre kanten, kan det ikkje sikkert avgjerast om det opphavleg har vore ein kvist eller om dette har vore ein nedre boge. Slik teiknet ser ut no, ser det ut til å ha vore (lukka) **r**. Om så er, vil denne skilja seg markert ut frå dei andre tilfella av **r** både på side a og side b her. Det vil vel vera eit argument for å lesa runa som **b** snarare enn som **r**. R. 13 har kvistar ned til grunnlina på baa sider av staven og har såleis form som **y**. Frå eit stykke ned på kvisten til venstre går det likevel eit lite riss opp til venstre. Om det er meint som del av runeteiknet eller ei, kan vanskeleg avgjerast. Etter siste rune er det eit avsluttande kryss.

× ņ R 1' 1(?) 1 1 R þ 1 1 1 1 Y

a) × **u r a s t(?) a n r þ a a n i k**

Y 1 R 1 . Y 1 R(?) 1 1 : ' B(?) Y ņ 1 ņ ×

b) **k a r i · k a r(?) a i : s b(?) f u y u ×**

Innskrifta synest vanskeleg å kunna gi noka samanhengande språkleg meining. Sekvensen **þa anik** til sist på side a kunne lesast som *þá ann ek* - 'då/dei elsker eg' men samanhengen vidare vil i alle fall vera uklår. Første del av side b (r. 1-8) vil vidare kunna oppfattast som *Kári grái* - 'Kåre den grå'. Del ville innebera at r. 6 må lesast som **r** og ikkje som binderune **ar**. Mannsnamnet *Kári* er vanleg frå gammal tid i Noreg (Lind 1905-15: 675) og tilnamnet *grái* er kjent også frå Nidaros så tidleg som frå første halvdel av 1000-talet (Lind 1921: 116). Om r. 6 skal lesast som binderune, vil sekvensen frå r. 1-7 kunna lesast som *Kári Kára* der det då kunne vera tale om maskulin og feminin form av same namnet. Ettersom både sekvensen **kari** og **k(a)rai** så tydeleg er skilde med orddelingsteikn, synest likevel ei slik løysing mindre sannsynleg. Når så store delar av innskrifta såleis synest utan språkleg meining, må det naturlegvis takast tilsvarande atterhald om moglege meiningsfragment som kan dragast ut or samanhengen, slik vi har sett.